

KONKURENTSIAMET

OTSUS

02.10.2025 nr 9-3/2025-017

Osaühing Mulgi Vallahaldus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika kooskõlastamine

Konkurentsiamet on läbi vaadanud Osaühingu Mulgi Vallahaldus kooskõlastamiseks esitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika (metoodika). Jõudsime seisukohale, et metoodika on vastavuses ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (ÜVVKS) § 20 kuni § 23 kehtestatud nõuetega.

Eeltoodut arvestades **otsustan kooskõlastada „Osaühingu Mulgi Vallahaldus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika“ täies ulatuses.**

Vee-ettevõtja peab avalikustama kooskõlastatud liitumistasu arvutamise metoodika oma veebilehel (ÜVVKS § 21 lg 4).

Otsusega mittenõustumisel on 30 päeva jooksul alates otsuse teatavaks tegemisest õigus esitada vaie otsuse või selle osa tühistamiseks Konkurentsiametile või kaebus Tallinna Halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Külli Haab

regulatsiooniteenistuse juhataja-peadirektori asetäitja

Lisa: „Osaühingu Mulgi Vallahaldus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumistasu arvutamise metoodika“ kolmel leheküljel.

Otsuse tegemise asjaolud

1. Haldusmenetluse alustamine

Vee-ettevõtjal, välja arvatud ÜVVKS §-s 28 sätestatud isikul, on õigus võtta tarbimiskoha omanikult ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga (ÜVK) liitumise eest põhjendatud liitumistasu, arvestades ÜVVKS-is sätestatud (ÜVVKS § 20 lg 1).

Liitumistasu suuruse arvutab vee-ettevõtja, arvestades ÜVVKS § 21 alusel koostatud liitumistasu arvutamise metoodikat (ÜVVKS § 20 lg 2).

Vee-ettevõtja koostab metoodika kooskõlas ÜVVKS § 21 lg-s 2 – 4 ning ÜVVKS §-des 22 ja 23 sätestatuga (ÜVVKS § 21 lg 1).

Osaühing Mulgi Vallahaldus (edaspidi ka Mulgi VH) on Mulgi Vallavolikogu 28.01.2025 otsusega nr 243 määratud vee-ettevõtjaks Mulgi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni tegevuspiirkondades kuni 31.01.2037.

Mulgi VH soovib kõigis oma tegevuspiirkondades kasutada sama metoodikat. ÜVVKS § 21 lg 3 tulenevalt esitas ettevõtja metoodika kooskõlastamiseks Konkurentsiametile.

Konkurentsiamet võtab Mulgi VH metoodika põhjendatuse hindamisel aluseks ÜVVKS-s kajastatu.

2. Menetlusosaline

OÜ Mulgi Vallahaldus (registrikood 10531980, aadress Viljandi maakond, Mulgi vald, Karksi-Nuia linn, Pärnu mnt 8, 69104) põhitegevusalaks on Äriregistri andmetel kanalisatsioon ja heitveekäitlus. Lisategevusaladeks veekogumine, -töötlus ja -varustus, maastiku hooldus ja korrashoid, hoonehalduse kombineeritud teenus ning enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus.

3. Menetluse käik

08.07.2025 registreeriti Konkurentsiametis Mulgi VH taotlus metoodika kooskõlastamiseks.

18.09.2025 saatis Konkurentsiamet Mulgi VH-le ettepanekud metoodika korrigeerimiseks ja täiendamiseks.

18.09.2025 esitas Mulgi VH kooskõlastamiseks korrigeeritud metoodika.

29.09.2025 saatis Konkurentsiamet täiendavad ettepanekud metoodika korrigeerimiseks.

30.09.2025 esitas Mulgi VH kooskõlastamiseks korrigeeritud metoodika.

Mulgi VH kooskõlastamiseks esitatud metoodika koosneb järgmistest osadest:

1. Sissejuhatus
2. Mõisted
3. Liitumistasu arvutamise põhimõtted
4. Liitumistasu tagastamise alused

Järgnevas annab Konkurentsiamet hinnangu kõikides metoodika osades kajastatule.

4. Metoodika osa „1. Sissejuhatus“

Otsuse selles osas annab Konkurentsiamet hinnangu metoodika osale „1. Sissejuhatus“.

- 4.1. Metoodika punkt 1.1. *„Osaihing Mulgi Vallahaldus (edaspidi ka vee-ettevõtja), registrikoodiga 10531980, on kohaliku omavalitsuse volikogu poolt määratud vee-ettevõtja, kes varustab tarbijaid joogiveega kuni liitumispunktini ning võtab liitumispunktist vastu tarbija reo- või sademevee ja vajaduse korral puhastab selle.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Punktis 1.1. esitatud sõnastust peab Konkurentsiamet põhjendatuks tuginedes ÜVVKS § 6 lg 1, milles on sätestatud, et vee-ettevõtja on eraõiguslik juriidiline isik, kelle on kohaliku omavalitsuse üksus määranud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutajaks. ÜVVKS § 10 lg 1 järgi on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenus (ka veeteenus) tarbija joogiveega varustamine kuni liitumispunktini ning liitumispunktist tarbija reo- või sademevee vastuvõtmine ja vajaduse korral puhastamine.

Lisaks on Mulgi VH täpsustanud, et on vee-ettevõtjaks määratud kohaliku omavalitsuse volikogu poolt, mis on tõene informatsioon (vt otsuse p 1).

- 4.2. Metoodika punkt 1.2. *„Metoodika on mõeldud rakendamiseks kõikides tegevuspiirkondades, kus Osaihing Mulgi Vallahaldus on määratud kohaliku omavalitsuse volikogu poolt vee-ettevõtjaks.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasu on õigus võtta vaid kohaliku omavalitsuse üksuse poolt määratud vee-ettevõtjal (ÜVVKS § 20 lg 1). Seega on põhjendatud, kui vee-ettevõtja osundab, et metoodika on mõeldud rakendamiseks vaid nendes tegevuspiirkondades, kus ta on vee-ettevõtjaks määratud.

- 4.3. Metoodika punkt 1.3. *„Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni (ÜVK) rajamisel lähtub vee-ettevõtja optimaalseimast ÜVK süsteemi konfiguratsioonist ja heast inseneritavast, eelistades võimaluse korral keskkonnasäästlikke lahendusi.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks metoodika punktis 1.3 kajastatud, kuna see annab kindluse, et vee-ettevõtja tegutseb ÜVK rajamisel vastutustundlikult nii tehnilistes kui keskkonnaga seotud küsimustes.

- 4.4. Metoodika punkt 1.4. *„Tarbimiskoha liitmiseks ÜVK-ga vajalike tööde tegemisel ja hankimisel kasutab vee-ettevõtja rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt, tagades erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks metoodika punktis 1.4. kajastatud, kuna see langeb kokku riigihangete seaduse § 3 toodud põhimõtetega. See säte tagab, et isegi kui tarbimiskoha liitmiseks teostatavate tööde/investeeringute osas ei ole välja kuulutatud riigihanget, on tarbijatele tagatud riigihangete seadusega sätestatu, s.t tööd/investeeringud on teostatud õiglastel ja läbipaistvatel alustel.

- 4.5. Metoodika punkt 1.5. *„Vee-ettevõtja järgib ühetaoliste tarbimiskohtade liitumisel võrdse kohtlemise põhimõtet, pidades silmas, et seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks metoodika punktis 1.5. kajastatud, kuna see järgib Eesti Vabariigi põhiseaduse § 12 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet, millest lähtuvalt tuleb ühesuguseid tarbimiskohtasid ÜVVKS-s sätestatu suhtes kohelda ühtemoodi. Võrdse kohtlemise põhimõte on sätestatud ka ÜVVKS § 1 lg 2, kus see on nõutud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kohta, kuid põhimõte on laiendatav ka liitumistasule.

- 4.6. Metoodika punkt 1.6. „Metoodika põhimõtteid rakendatakse ka tarbimiskoha liitumispunkti likvideerimisel ning tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitumistingimuste muutmisel tarbija algatusel või tema tegevuse tõttu, millega kaasnevad ÜVK-s tehtavad tööd.“

Konkurentsiameti seisukoht: Vee-ettevõtjal on õigus nõuda tarbijalt liitumistasu, kui tarbimiskoha veevärgi või kanalisatsiooni liitumistingimusi muudetakse tarbija algatusel või tarbija tegevuse muutumise tõttu ning vee-ettevõtjal kaasnevad nende muudatustega kulutused ÜVK ümberehitustöödele. Selliste ehitustööde hulka kuulub ka liitumispunkti likvideerimine. (ÜVVKS § 22 lg 6). Konkurentsiamet peab põhjendatuks metoodika punktis 1.6. kajastatud, kuna see annab tarbijale selguse, milliste põhimõtete järgi arvutatakse liitumistasu liitumispunkti likvideerimisel või tarbimiskoha liitumistingimuste muudatustega seotud ümberehitustöödel.

5. Metoodika osa “2. Mõisted”

Otsuse selles osas annab Konkurentsiamet hinnangu metoodikas esitatud mõistetele.

- 5.1. Metoodika punkt 2.1. „Arendamiskomponent – tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ÜVK-ga liitmisega seotud arenduspiirkonna kõigi tarbimiskohtade liitmiseks vajalikud kulud, mis ei ole kaetud ühendustasuga.“

Konkurentsiameti seisukoht: Arendamiskomponent on üks liige liitumistasu arvutamise valemis. Liitumistasuga tagatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine (ÜVVKS § 20 lg 3 p 1). Seejuures võib vee-ettevõtja võtta liitumistasu vaid nende kulutuste ulatuses, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmiseks ÜVK-ga (ÜVVKS § 22 lg 1). ÜVVKS § 20 lg 3 p 1 ja § 22 lg 1 koostoime tõttu koosneb arendamiskomponent kõigist kuludest, mis on vajalikud konkreetse arenduspiirkonna kinnistute liitmiseks ÜVK-ga. Samas ei tohi kulu üheaegselt sisalduda arendamiskomponendis ja olla kaetud ühendustasuga.

Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks mõiste „Arendamiskomponent“ definitsiooni.

- 5.2. Metoodika punkt 2.2. „Arendamistasu – liitumistasu osa, mis katab tarbimiskoha liitmiseks vajalikud ÜVK arendamise kulud. Arendamistasu saadakse arendamiskomponendi jagamisel summaarse liitumistasu arvestusalusega ning saadud tulemuse korrutamisel konkreetse tarbimiskoha liitumistasu arvestusalusega (vt punkt 3.6 valemit).“

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasuga tagatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine (ÜVVKS § 20 lg 3 p 1). Arendamiseks tehtavad kulud kaetakse liitumistasus sisalduva arendamistasuga, mis arvutatakse arendamiskomponendi alusel. Mõiste teine lause kirjeldab sõnadega liitumistasu arvutamise valemit. Konkurentsiamet peab põhjendatuks mõiste „Arendamistasu“ sõnastust, kuna see selgitab ÜVVKS § 20 lg 3 p-i 1.

- 5.3. Metoodika punkt 2.3. „Arenduspiirkond – ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (ÜVVKS) § 13 sätestatud ÜVK arendamise kava kohane tarbimiskoha liitumisega seostatav piirkond.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab metoodika punkti 2.3 põhjendatuks, kuna mõiste „Arenduspiirkond“ on läbivalt kasutusel ning ÜVK-d arendatakse üldjuhul ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava järgi (ÜVVKS § 16 lg 1), milles on reeglina osundatud arenduspiirkonnad.

- 5.4. Metoodika punkt 2.4. „Liitumistasu arvestusalus – liitumistingimustes ja/või liitumislepingus sätestatud tarbimiskoha maksimaalne vooluhulk (liiter/sekund), mille järgi arvutatakse välja arendamistasu.“

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasu sisaldab arendamistasu, millega tagatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine. Liitumistasu peab põhinema vee-ettevõtja tehtud vajalikel kulutustel (ÜVVKS § 22 lg 1). Seega on oluline ÜVK arendamiskomponendi jagamise aluse (liitumistasu arvestusaluse) määratlemine, et arendamistasu suurus oleks sõltuvuses sellest, kui suur osa arendusmeetmete kogukuludest on seotud konkreetse tarbimiskohaga. Arendamiskomponent on summaarne kulu, mille peavad katma kõik selles piirkonnas ÜVK-ga liituvad tarbimiskohad.

Metoodikas on Mulgi VH arendamistasu arendamiskomponendi jagamise alusena näinud ette liitumistasu arvestusalusena maksimaalse vooluhulga liitumispunkti. Konkurentsiamet peab põhjendatuks arendamiskomponendi jagamise alusena maksimaalset vooluhulka (liiter/sekund), kuna kogu ÜVK süsteem peab olema ehitatud nii, et see võimaldaks kõikidel klientidel tarbida ÜVK teenust igal ajahetkel liitumislepingus sätestatud liitumistasu arvestusaluse ulatuses.

Sobiv ühik teenuse tarbimise määramiseks on liiter, kuna see on samaliigiline veeteenuse mõõtühikuga kuupmeeter ($1 \text{ m}^3 = 1000$ liitrit). Ajahetke määramiseks on aga sobiv ühik sekund. Tund või minut ei ole sobivad ajahetke määramiseks, sest kui pool minutit/tundi teenust ei osutata, siis teenust ei ole osutatud igal ajahetkel ning pool minutit/tundi on piisavalt pikk periood, et teenuse osutamist või mitteosutamist märgata. Seega väljendab Mulgi VH metoodika punktis 2.4 nimetatud liitumistasu arvestusalus (liiter/sekund ehk l/s) selgelt igale kliendile igal ajahetkel osutatava teenuse tarbimise taset ehk on selge alus arendamiskomponendi jagamiseks. Lisaks on ühik l/s kasutusel hoone veevärgi standardis EVS 835:2022 normvooluhulkade ühikuna.

Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks metoodika mõiste „liitumistasu arvestusalus“ definitsiooni.

5.5. Metoodika punkt 2.5. *„Peatorustik – torustik, mille kaudu tagatakse rohkem kui ühe tarbimiskoha ÜVK-ga liitmine.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Mõiste „Peatorustik“ defineerimine on põhjendatud, kuna see võimaldab paremini mõista metoodika punktides 2.7 ja 2.8 kajastatud. Lisaks selgitab see mõiste, et peatorustikule tehtavaid kulutusi ei ole põhjendatud kajastada ühendustasu all, sest tegemist ei ole ainult ühe konkreetse tarbimiskoha liitmise tarbeks rajatud torustikuga.

5.6. Metoodika punkt 2.6. *„Summaarne liitumistasu arvestusalus – arenduspiirkonna kõigi tarbimiskohtade liitumistingimustes ja/või liitumislepingutes sätestatud maksimaalsete vooluhulkade summa (liiter/sekund).“*

Konkurentsiameti seisukoht: Mõiste „summaarne liitumistasu arvestusalus“ defineerimine on põhjendatud, kuna see on liitumistasu arvutamise valemi üks komponent ning selgitus aitab mõista valemi rakendamist.

5.7. Metoodika punkt 2.7 *„Ühendustasu – liitumistasu osa, mis katab tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamise kulud ÜVK-ga (näiteks liitumispunkti väljaehitamise kulu, ühendustoru ehituse ja peatorustikuga ühendamise tööde kulu).“*

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasuga tagatakse tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ÜVK-ga liitumispunkti (ÜVVKS § 20 lg 3 p 2). Põhjendatud on ka peamiste ühendamiseks vajalike kulude (liitumispunkti väljaehitamise kulu, ühendustoru ehituse ja peatorustikuga ühendamise tööde kulu) nimetamine, kuna see annab liituva tarbimiskoha omanikule ettekujutuse, mida ühendustasu sisaldab. Ühendamiseks vajalikud kulud koos moodustavad ühendustasu. ÜVVKS § 20 lg 3 p 2 alusel peab Konkurentsiamet põhjendatuks mõiste „Ühendustasu“ sõnastust.

5.8. Metoodika punkt 2.8. *„Ühendustoru – haru peatorustikust kuni liitumispunkti.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet loeb mõiste „Ühendustoru“ definitsiooni põhjendatuks, kuna see võimaldab paremini mõista ÜVVKS § 20 lg 3 p 2 kajastatud. Ühendustoru mõiste määratleb ühemõtteliselt, et ühendustoru on toru, mis jääb liitumispunkti ning meetoodika punktis 2.5 nimetatud peatorustiku vahele.

5.9. Meetoodika punkt 2.9. „*Muudel juhtudel kasutatakse meetoodikas ÜVVKS-s kasutatavaid mõisteid.*“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks, et lisaks meetoodikas defineeritud mõistetele kasutatakse meetoodikas ÜVVKS-is kasutatavaid mõisteid.

6. Meetoodika osa „3. Liitumistasu arvutamise põhimõtted“

6.1. Meetoodika punkt 3.1. „*Liitumistasu koosneb ühendustasust ja arendamistasust.*“

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasuga tagatakse ÜVK arendamine ning tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ÜVK-ga liitumispunktis (ÜVVKS § 20 lg 3). ÜVK arendamise kulud on meetoodika punktis 2.2 defineeritud arendamistasuna. Tarbimiskoha ühendamise kulud on meetoodika punktis 2.7 defineeritud ühendustasuna. Meetoodika punkt 3.1 väljendab ÜVVKS § 20 lg 3 mõtet meetoodikas defineeritud mõistete kaudu. Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks meetoodika punkti 3.1.

6.2. Meetoodika punkt 3.2. „*Kulutused, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmiseks ÜVK-ga võivad muuhulgas olla: projekteerimiskulud, ehituse ja materjalide kulud, teiste kommunikatsioonide ümbertõstmise kulud, kulud tänavate sulgemiseks ja transpordi ümbersuunamiseks, kulud teekatte ja haljastuse taastamiseks, maksud, riigilõivud, servituutide seadmised jm kulutused, mis on otseselt seostatavad tarbimiskoha ÜVK-ga liitmisega.*“

Konkurentsiameti seisukoht: Meetoodika mõistes „ühendustasu“ on nimetatud peamised tarbimiskoha ühendamiseks vajalikud kulud. Meetoodika punktis 3.2 on ettevõtja esitanud loetelu kuludest, mis võivad samuti olla vajalikud tarbimiskoha liitmiseks ÜVK-ga. Seega annab meetoodika punkt 3.2 liituvat tarbimiskoha omanikule lisainformatsiooni, millised kulud võivad olla liitumiseks vajalikud ja sisalduda liitumistasus. Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks meetoodika punkti 3.2.

6.3. Meetoodika punkt 3.3. „*Liitumistasu arvutuses näidatakse ära ka tagastamatu abi korras (näiteks kohalikult omavalitsuselt, Euroopa Liidult, Eesti riigilt jm rahastajatelt) saadud rahalistest vahenditest tehtud kulud ning investeeringuid.*“

Konkurentsiameti seisukoht: Tagastamatu abi korras ÜVK väljaehitamiseks tehtud kulutused arvatakse liitumistasust maha (ÜVVKS § 22 lg 2). Meetoodika punkt 3.3 järgi kajastab Mulgi VH liitumistasu arvutuses kõik liitumiseks vajalikud kulud ja nende jagunemise erinevate rahastusallikate vahel. Selline esitus annab liituvat tarbimiskoha omanikule ülevaate kõigist liitumiseks vajalikest kuludest ning kindluse, et tagastamatu abiga kaetud kulutused on liitumistasust maha arvatud. Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks meetoodika punkti 3.3.

6.4. Meetoodika punkt 3.4. „*Arendamistasu on osa liitumistasust, millega kaetakse tarbimiskohaga seotud arenduspiirkonna kõigi tarbimiskohtade ÜVK-ga liitmise kulud ning vajadusel proportsionaalne osa mitme arenduspiirkonna ÜVK-ga liitmise kuludest. Arendamistasu arvutamise aluseks on arendamiskomponent.*“

Konkurentsiameti seisukoht: Meetoodika punkt 3.4. selgitab, et arendamistasu on seotud kas konkreetse arenduspiirkonna kõigi tarbimiskohtade ÜVK-ga liitmiseks tehtavate kuludega või ka

mitme erineva arenduspiirkonna ÜVK-ga liitmiseks tehtavate kuludega. Liitumistasu arvutamisel tuleb võtta arvesse kõik tarbimiskoha liitmiseks ja seal veeteenuse tagamiseks vajalikud kulud. Sellised kulud võivad olla samal ajal vajalikud ka teiste arenduspiirkondade ÜVK-ga liitmiseks. Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks metoodika punkti 3.4.

6.5. Metoodika punkt 3.5. „Ühendustasu on seotud konkreetse tarbimiskohaga ehk tagab üksnes liidetava tarbimiskoha, mitte piirkonna, ühendamise ÜVK-ga.“

Konkurentsiameti seisukoht: Metoodika punkt 3.5 täiendab mõiste ühendustasu sõnastust ja kordab üle, et ühendustasusse arvatakse ainult konkreetse tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ÜVK-ga liitmiseks vajalikud kulud. Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks metoodika punkti 3.5.

6.6. Metoodika punkt 3.6. „Liitumistasu arvutamise valem:

$$LT = AT + \ddot{U}T = AK / X \times X_l + \ddot{U}T$$

kus:

LT – liitumistasu;

AT – arendamistasu;

$\ddot{U}T$ – ühendustasu;

AK – arendamiskomponent;

X_l – tarbimiskoha liitumistasu arvestusalus ehk tarbimiskoha maksimaalne vooluhulk (l/s);

X – summaarne liitumistasu arvestusalus (l/s).

Konkurentsiameti seisukoht: Liitumistasu arvutamise metoodika peab sisaldama liitumistasu arvutamise valemit koos selgitustega (ÜVVKS § 21 lg 2). Seega on liitumistasu arvutamise valem metoodika kohustuslik osa.

Metoodika punkti 3.1. järgi koosneb liitumistasu ühendustasust ja arendamistasust ning seda väljendab ka punktis 3.6. esitatud valem.

Arendamistasu saadakse arendamiskomponendi jagamisel summaarse liitumistasu arvestusalusega ning saadud tulemuse korrutamisel konkreetse tarbimiskoha liitumistasu arvestusalusega.

Arendamistasu arvutamise aluseks olev arendamiskomponent moodustub kulutustest, mis on tehtud ÜVK arendamiseks võimaldamaks tarbimiskohaga seotud kogu arenduspiirkonnal tarbida ÜVK teenust igal ajahetkel. Arendamiskomponent kuulub jagamisele vaid nende tarbimiskohtade vahel, mille liitmiseks olid vastavad kulutused (arendamiskomponent) tehtud. Seetõttu on põhjendatud konkreetse arendamiskomponendi jagamine tarbimiskohtade vahel lähtudes sellest, millise osa moodustab konkreetse tarbimiskoha liitumistasu arvestusalus kõikide vastava arendamiskomponendiga seotud tarbimiskohtade liitumistasu arvestusaluste summast ehk summaarsest liitumistasu arvestusalusest.

ÜVK süsteem peab tagama kõikidele liitunutele ÜVK teenuse tarbimise võimaluse liitumistingimustes ja/või liitumislepingus lubatud liitumistasu arvestusaluse ulatuses.

Mulgi VH metoodikas esitatud liitumistasu arvutamise valem tuleneb otseselt ÜVVKS § 20 lg 3, mille kohaselt tagatakse liitumistasuga ÜVK arendamiseks tehtud kulud (AT) ja tarbimiskoha ühendamiseks tehtud kulud (ÜT).

Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks metoodika punkti 3.6.

6.7. Metoodika punkt 3.7. „Arenduspiirkonnas, kus liitub kogum ühetaolisi tarbimiskohtasid (kõigil tarbimiskohtadel on võrdne maksimaalne vooluhulk), võib kõigile

tarbimiskohtadele rakendada ühesuurust ühendustasu, kui täpse ühendustasu väljaarvestamise kulud võivad osutuda ebamõistlikult keeruliseks.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab metoodika punkti 3.7. põhjendatuks, kuna selles kajastuvad võrdse kohtlemise ja otstarbekuse põhimõte. Nende kohaselt rakendatakse kõikidele ühetaolistele (võrdse maksimaalse vooluhulgaga) tarbimiskohtadele ühes arenduspiirkonnas ühesuurust ühendustasu, et vältida tarbetuid kulutusi iga tarbimiskoha personaalse ühendustasu väljaarvutamiseks, mis kokkuvõttes tooks kaasa liitumistasu kasvu.

- 6.8. Metoodika punkt 3.8. *„Kui ÜVK-d rajatakse mitme erineva arenduspiirkonna jaoks, siis jagatakse piirkondade-ülese ÜVK rajamise kulu (arendamiskomponent) proportsionaalselt kõigi selle ÜVK-ga seotud arenduspiirkondade tarbimiskohade maksimaalsete vooluhulkade summaga (l/s).“*

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet pidas põhjendatuks metoodika punkti 3.4., mille alusel võib arendamistasu olla seotud ka mitme erineva arenduspiirkonna ÜVK-ga liitmiseks tehtavate kuludega. Metoodika punkt 3.8. selgitab, et mitme erineva arenduspiirkonna liitmiseks vajalike ÜVK rajamise kulude jagamisel võetakse arvesse kõigi nende piirkondade tarbimiskohtade liitumistasu arvestusalused ja kasutatakse liitumistasu arvutamise valemit. Konkurentsiamet peab põhjendatuks metoodika punkti 3.8., kuna see selgitab, et liitumistasu arvutamise valemit kasutatakse ühetaoliselt nii väiksema arenduspiirkonna kui ka mitme erineva arenduspiirkonna arendustasu arvutamisel.

- 6.9. Metoodika punkt 3.9. *„Kui arenduspiirkonna ÜVK-ga liitmiseks asendatakse olemasolev ehitis (näiteks veetöötlusjaam, veepumpla, reoveepumpla jms), siis jagatakse ehitise maksumus olemasolevate tarbijate ja arenduspiirkonna tarbijate vahel proportsionaalselt liitumistasu summaarse arvestusalusega ehk olemasolevate tarbijate maksimaalsete vooluhulkade ja arenduspiirkonnas liitujate maksimaalsete vooluhulkade summaga. Arenduspiirkonnaga seotud kulu osa lisatakse arendamiskomponendile. Olemasolevate tarbijatega seotud kulu osa saab vee-ettevõtja taotleda ÜVK teenuse hinda.“*

Konkurentsiameti seisukoht: Metoodika punktis 3.9 on ettevõtja kirjeldanud liitumistasu arvutamist olukorras, kus rajatav objekt on üheaegselt vajalik nii olemasolevatele tarbijatele veeteenuse osutamiseks kui ka uute tarbimiskohtade liitmiseks ÜVK-ga. Liitumistasu arvutamise valemi põhimõtet üldistades tuleb tehtava kulutuse jagamisel arvesse võtta kõik tarbijad ja tarbimiskohad, kelle jaoks see kulutus tehakse. Seetõttu on põhjendatud, et osaliselt olemasolevatele tarbijatele veeteenuse osutamiseks kasutatava objekti maksumusest osa katavad olemasolevad tarbijad. Sarnaselt liidetavate tarbimiskohtadega, on olemasolevate tarbijate kaasamisel kulude jagamise aluseks nende tarbijate maksimaalsed vooluhulgad kas liitumistingimustest ja/või liitumislepingust.

Jagamise tulemusel saadud arenduspiirkonnaga seotud kulutuse osa lisatakse arendamiskomponendile ja kuulub selle kaudu jagamisele liidetavate tarbimiskohtade arendustasusse.

Jagamise tulemusel saadud olemasolevate tarbijatega seotud kulutuse osa saab vee-ettevõtja taotleda ÜVK teenuse hinda. See on kooskõlas ÜVVKS § 50 lg 1, sest ÜVK teenuse hinnaga tagatakse olemasoleva ÜVK jätkusuutlikkus ja toimepidevus ning ÜVK arendamise kava kohased investeeringud, välja arvatud tagastamatu abina saadud investeeringud ja ÜVVKS § 20 lg 3 alusel liitumistasude eest tehtud investeeringud.

Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks metoodika punkti 3.9.

- 6.10. Metoodika punkt 3.10. *„Kui arenduspiirkonna liitmiseks olemasoleva ehitise asendamisel ei ole olemasolevate tarbijate maksimaalsete vooluhulkade väljaselgitamine võimalik*

mõistlike kuludega, siis kasutatakse ehitise maksumuse jagamisel muud asjakohast proportsiooni (näiteks pumpade võimsus).“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab meetoodika punkti 3.10. põhjendatuks, kuna selles kajastub otstarbekuse põhimõte. Ebaotstarbekate ja liitumistasu kasvu kaasa toovate kulutuste vältimiseks on põhjendatud liitumistasu arvutamise valemis maksimaalsete vooluhulkade asemel kasutada mõnda muud näitajat, mis konkreetse objekti puhul on asjakohane.

7. Meetoodika osa „4. Liitumistasu tagastamise alused“

7.1. Meetoodika punkt 4.1. „Liitumistasu tagastatakse, kui:

4.1.1 tarbimiskoha liitmiseks tehtud kulud on väiksemad vee-ettevõtja poolt arvutatud liitumistasust;

4.1.2 arenduspiirkonna liitmiseks rajatud ÜVK-ga liidetakse seitsme aasta jooksul pärast esmast liitumistasu tasumist tarbimiskohtasid, mida vee-ettevõtja arenduspiirkonna tarbimiskohtade liitumistasu arvutamisel arvesse ei võtnud.“

Konkurentsiameti seisukoht: ÜVVKS § 21 lg 2 sätestab liitumistasu arvutamise meetoodika kohustusliku osana liitumistasu tagastamise aluseid ja ulatust, mistõttu on põhjendatud käsitada meetoodikas liitumistasu tagastamist.

Kui tarbimiskoha liitmiseks tehtud kulud on väiksemad vee-ettevõtja poolt arvutatud liitumistasust, siis on põhjendatud ülemäärase liitumistasu tagastamine, sest vee-ettevõtja võib võtta liitumistasu vaid nende kulutuste ulatuses, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmiseks ÜVK-ga. Seda väljendab meetoodika punkt 4.1.1.

Meetoodika punktis 4.1.2 kirjeldatud olukord on analoogne ÜVVKS § 23 lg 1 sätestatule. Selle punktiga on selgitatud, et liitumistasu tagastatakse ka juhul, kui liitmiseks tehtud kulutused on algselt täies ulatuses tasunud arenduspiirkonna tarbimiskohad ühiselt ning uute liitujate lisandumisel tekib tagastamise kohustus vastavalt ÜVVKS § 23 lg-le 1.

Eelneva põhjal peab Konkurentsiamet põhjendatuks meetoodika punkti 4.1.

7.2. Meetoodika punkt 4.2. „Liitumistasu tagastamisele kuuluva summa arvutamisel lähtutakse tehtud kulutustest ja liitumistasu arvutamise meetoodikast ning võetakse arvesse ÜVK põhivara akumulieeritud kulumit s.t tagastatava liitumistasu osa leidmisel vähendatakse arendamiskomponenti summa võrra, mis vastab selle põhivara kasuliku eluea alusel arvutatud kulumile.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet loeb meetoodika punktis 4.2. esitatu põhjendatuks, sest selgitus põhineb otseselt ÜVVKS § 23 lg 2 kajastatul. Põhjendatud on ka selgitus arvesse võetava akumulieeritud kulumi kohta, kuna see tugineb raamatupidamise arvestuses kasutatavale põhimõttele.

7.3. Meetoodika punkt 4.3 „Kui ÜVVKS § 23 lg-s 1 nimetatud liitujaid on rohkem kui üks, siis kehtib liitumistasu tagastamine kõigile, kelle liitumistasude summa katab liitmiseks tehtud kulutused täies ulatuses.“

Konkurentsiameti seisukoht: Konkurentsiamet peab põhjendatuks meetoodika punktis 4.3 esitatut, kuna see järgib nii Eesti Vabariigi põhiseaduse §-s 12 kui ka ÜVVKS § 1 lg 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet. Kui ÜVK rajatakse näiteks viie liituja jaoks, kes kõik koos on tasunud liitmiseks tehtud kulutused täies ulatuses, kuna piirkonnas ei olnud teada teisi liitujaid, ning selle ÜVK-ga liitub seitsme aasta jooksul pärast liitumistasu tasumist uusi liitujaid, siis kehtib liitumistasu tagastamine kõigile viiele alsele liitujale.